

ВИДИ ЛЕКСИЧНИХ ПОМИЛОК

До типових лексичних помилок відносять такі:

- 1 стилістично немотивована **тавтологія** – повтор слова, спільнокореневих слів в одному або сусідніх реченнях: *Школярам доручили прибрати шкільний двір;*
- 2 стилістично немотивований **плеоназм** – дублювання значення у двох словах: *Кожному гостеві нашого закладу подарували пам'ятний сувенір;*
- 3 стилістично немотивоване **багатослів'я** – уживання зайвих слів: *Похід князя Ігоря на половців відбувся у квітні місяці;*
- 4 уживання слів у невластивому значенні: *Молоко дуже корисливе для дитячого організму; Я рахую, що...; вірні рішення; задати запитання;*
- 5 порушення сполучуваності слів, часто засноване на інтерференційних явищах: *Ми зайняли перше місце на конкурсі;*
- 6 уживання слів, не властивих літературній українській мові (немотивовані діалектизми, полонізми, росіянізми): *Треба приймати участь у різних міроприємствах;*
- 7 уживання слів, не властивих зображуваній історичній епосі: *Солдати князя Ігоря були відважними;*
- 8 некоректне вживання фразеологізмів: *Я і природа – це дві сторони медальйона.*

1. Тавтологія

НЕПРАВИЛЬНО:

Не можу не згадати про твір Лесі Українки «Лісова пісня». Цей твір є яскравим прикладом того, як потрібно жити з природою і як не слід чинити. Дядько Лев – образ розумної людини, що прагне жити в гармонії, за що його і поважали в лісі.

Яскравим прикладом щодо цього аргументу є кіноповість Олександра Довженка «Україна в огні». У творі яскраво протиставлено два головні герої.

Погодьтеся, більшість українських письменників того часу писали здебільшого про красу природи.

У своїй кіноповісті «Зачарована Десна» він описує свою безмежну любов до природи.

Та згодом письменник напише іншу повість.

Тому нам слід задуматися над нашим підкоренням планети.

По-друге, вплив на природу може призвести до негативних наслідків. Прикладом цього може слугувати політика Хрущова. Коли він вирішив догнати і перегнати Америку, то він підписав кукурудзяну реформу.

Для мене взірцем є мій батько.

Одні все життя живуть в одному місці, ходять в одну школу.

Добра людина – це яка робить добрі справи, тобто добродійка.

ПОЯСНЕННЯ: тавтологія (від грецького ταυτο – «те саме» й λόγος – «слово, поняття, знання») – неусвідомлюваний, мимовільний або, навпаки, навмисний повтор у межах словосполучення, речення того самого чи однокореневих слів (формально-семантична Т.) або різнокореневих слів з тотожним, аналогічним і под. значенням (семантична Т.). Це може бути виявом недостатньої культури мови². На відміну від плеоназму, де один і той самий зміст дублюється звичайно словами, які стоять поряд, тавтологію характеризує невдале пояснення слова або поняття через інші слова чи поняття, які в результаті не сприяють розумінню сказаного, наприклад: *Право – це юриспруденція; Лінгвістика – це мовознавство; Старий – це той, хто постарів, не молодий*. Найвідомішим прикладом тавтологічного висловлювання є *масло масляне*, у якому значення слова й поняття *масло* розкривається за допомогою однокореневого прикметника *масляне*, що, звичайно, не створює уявлення ані про сутність масла як певного предмета дійсності, ані про його характерні ознаки. Інколи тавтології трапляються й у словниках, коли одне слово пояснюється через друге, а друге у свою чергу тлумачиться через перше. За приклад можна взяти тлумачення слів “результат”, “наслідок”, “підсумок”, подані в 11-томному “Словнику української мови”: *наслідок* – “те, що виходить, впливає з чого-небудь; результат”; *результат* – “остаточний, кінцевий підсумок якогонебудь заняття, діяльності, розвитку і т.ін.; наслідок якої-небудь дії, якогось явища і т.ін.”; *підсумок* – “результат якої-небудь діяльності, занять і т.ін.”. Як видно з прикладів, *наслідок* – це результат, *результат* – це підсумок / наслідок, *підсумок* – це результат. Утворюється “замкнуте коло” пояснень, що перетікають одне в одне, але не наближують до розуміння суті слів і понять, які за ними криються.

У власних висловленнях тавтологія типово виявляється у немотивованому:

- використанні спільнокореневих слів в межах одного речення або контактних реченнях;

- перенасиченні абзацу тими самими словами;

УВАГА! Тавтологія може бути стилістично мотивованою. Її доречність у власному висловленні визначається в кожному конкретному випадку окремо з урахуванням загальної стилістичної специфіки тексту. Практика засвідчує, що тавтології в роботах тестованих найчастіше є свідченням несвідомого слововжитку.

2. Плеоназм

НЕПРАВИЛЬНО:

Молодий юнак заради грошей убив стару жінку.

На сьогодні креативна творчість вітається в нормальних фірмах, тому що вони хочуть отримати добрі прибутки.

^ Наша сучасна модерна цивілізація звикла до всіх вигод і комфорту, забуваючи про те, що все це може закінчитися зовсім скоро.

У кожної людини є чимало потенціальних можливостей для досягнення успіхів у житті.

Особисто на мою думку.

Відродивши духовність душі.

Підкорювати вершини заради свого власного успіху.

ПОЯСНЕННЯ: плеоназм (від грецького πλεονασμοξ – «надмірність, перебільшення») – вираз, у якому є близькозначні, хоч і різні за звучанням слова, одне з яких зайве. У цілому плеоназми в мовленні – явище негативне, окрім випадків, коли вони вживаються з певною стилістичною метою. Наявність плеонастичних виразів у писемному тексті свідчить про недостатній рівень редакторської роботи над ним. Типовими тавтологіями є, наприклад, такі: **вільна вакансія** – у слові *вакансія* вже є значення «вільний»; *вакансія* – «вільне місце, посада»; **близькі контакти** – у слові *контакт* є значення «дотичність, зв'язок, узаємодія», які дублюють слово *близькі*; контакти не можуть бути далекими; **зашкодили шкідливі умови** – невмотивовано поряд стоять однокореневі слова; треба прибрати одне з них, наприклад: *зашкодили складні умови* або *вплинули шкідливі умови*; **корективи та поправки** – значенням слова *корективи* є «поправка, часткове виправлення чи зміна»; **остаточний результат** – у слові *результат* міститься значення «закінчення чогось», тому варто прибрати слово *остаточний*, яке також містить значення «кінець, підсумок, залишок»; **перша прем'єра** – слово *прем'єра* означає «перший показ театральної вистави», отже, слово *перша* зайве; **підсумковий результат** – слова є синонімами, у слові *результат* є значення «підсумок»; **прейскурант цін** – слово *прейскурант* означає «поточні ціни, перелік цін», отже, має в собі значення «ціна»; **справжні факти** – слово *факти* має значення «справжні, невігадані події, явища, які сприймаються непроцесуально», тобто слово *справжні* зайве; **ставитися по відношенню до когось** – слова *ставлення* й *відношення* мають спільне, хоча й не однакове значення, тому вислів слід спростити, наприклад: *ставитися до когось* або *відноситися до когось*; **творчі ідеї** – слово *ідея* містить елемент значення «творчість», ідеї не можуть бути нетворчими; **хронометраж часу** – слово *хронометраж* означає «вимірювання часу», тому слово *час* зайве; а також: період часу.

3. Багатослів'я

НЕПРАВИЛЬНО:

Письменник написав свої твори (а чий ж твори він ще може написати?).

У власній кіноповісті «Зачарована Десна» Олександр Довженко показав складне й в той самий час прекрасне дитинство.

В той же самий час багато людей не вважають потрібним допомогати іншим, щоб не получить взамін невдячності.

На протязі всього періоду життя хлопець намагався боротися зі злом.

І до цих пір п'єса «Наталка Полтавка» не сходить зі сцен театрів.

ПОЯСНЕННЯ: багатослів'я – явище, близьке до плеоназму й тавтології, сутність якого полягає у використанні зайвих слів у писемному мовленні, що не додають до висловлення ніякої нової інформації.

4. Уживання слів у невластивому значенні

НЕПРАВИЛЬНО:

На мою думку, нам треба тільки згадати, як батьки залучають не кидати сміття на вулиці й не вбивати маленьких комах.

^ Зараз ми живемо в затишних будинках, харчуємося здоровою їжею і маємо всі умови для комфарту.

Прикладом може слугувати й те, що в давні часи відбувалися цілі війни для завоювання чужих земель.

Тому і відправлялися у свої далекі мандри, усе більше і більше прикріплюючи свою душу до природи.

Ні, бо усяка вихована та порядна людина повинна поважати природу.

Зла, безпорядна людина може досягти успіху швидше, але ненадовго.

Ці люди думають, що володарюють над природою. Але це так низько.

Ми щохвилини лише шкодимо їй, тому задумайтесь, чи є це вірним і потрібним.

ПОЯСНЕННЯ: актуалізація невластивого для слова значення типowo виникає внаслідок семантичної некритичності тестованого в процесі добору слова для певного контексту: учасник тестування ніби ось-ось згадає потрібне слово, але не робить останньому зусилля й зупиняється на лексемі, яка чимось подібна до тієї, що вже «крутилася на язиці». Нетипове значення актуалізується в разі наявності міжмовних омонімів як результату інтерференційних міжмовних процесів (накладання семантики слова в одній мові на подібне формально слово іншої); синонімів; паронімів.

Порушення лексичної сполучуваності слів

НЕПРАВИЛЬНО:

Освоюючи природу, людина несла негативний вплив на неї.

Тоді по всьому світу почались масові природні катаклізми.

Сучасний розвиток науки дозволяє прослідкувати шляхи для розв'язання цієї проблеми.

Добро, як правило, перемагає за допомогою засобів насилля.

Він здійняв руку, коли вже всі діти опустили свої.

Допомогти іншому – це страшенно просто. Людям властиво жаліти за минулим.

Хочу надати приклад доброї людини. Ми бачимо таку людину в повісті «Маруся».

Для прикладу хочу привести новелу «Я(Романтика)».

ПОЯСНЕННЯ: у цьому разі йдеться не про граматичну сполучуваність слів (це граматичне явище), а про лексичну, тобто про семантичну узгодженість використаних у контексті слів. З формального-граматичного погляду такі конструкції правильні, а з погляду смислу, що виникає, відчувається вада, яка, найімовірніше, є наслідком семантичної несумісності використаних лексем.

УВАГА! Для цього типу помилок характерно те, що використані в конструкції слова морфологічно правильні, граматично правильно вжиті, є літературними.

6. Уживання слів, не властивих літературній українській мові

НЕПРАВИЛЬНО:

Ці люди думають, що володарюють над природою. Але це так низько.

Проте його приземленість дала про себе знати, а прагнення підкорити світ природи врешті-

реши погубило його щастя. На мою думку, доброзаключається в любові.

Як би він не старався, не давалось з того пагорбу того, що від нього очікувалося.

Першою домівкою для первісних людей були пещери, а їжею – м'ясо диких тварин.

Польоти людини в космос кожного разу розрушують озоновий шар.

Отже, навіть цей приклад доказує нам, що будь-які спроби підкорення природи закінчуються дуже небажано для людей.

ПОЯСНЕННЯ: уживання слів і виразів, невластивих українській мові.

7. Уживання слів, не властивих зображуваній історичній епосі

НЕПРАВИЛЬНО:

Солдати князя Ігоря були відважними.

У далекому минулому люди не вміли користуватися різноманітними технічними пристроями.

Радянська армія перемогла петлюрівців.

У панів були раби, яких вони експлуатували.

ПОЯСНЕННЯ: дуже часто, пропонуючи у власному висловленні приклади з історії, суспільного життя, учасники тестування ігнорують принцип історичної достовірності й оперують поняттями, що не стосуються певної з історичних епох, у такий спосіб використовуючи замість потрібних історизмів, архаїзмів непитомі.

8. Некоректне вживання фразеологізмів

НЕПРАВИЛЬНО:

Я і природа – це дві сторони медальйона.

І щоб захиститися, добру треба встати на захист своїх прибічників, використовуючи не слабку зброю проти зла, бо, як кажуть, «клин клином викорінюють».

ПОЯСНЕННЯ: перекручування фразеологізмів під впливом іншої мови або незнання свого фразеологізму. Пор. *клин клином вишибать* (рос.) – *клин клином вибивати* (вибити, виганяти, вигнати).

2. ІЛЮСТРАТИВНА ДОБІРКА НАЙПОШИРЕНІШИХ ВИПАДКІВ ЛЕКСИЧНИХ ПОМИЛОК

В

ВІРНИЙ, ПРАВИЛЬНИЙ

НЕПРАВИЛЬНО: Але це не завжди є стовідсотково вірним рішенням. Ми щохвилини лише шкодимо планеті, тому задумайтесь, чи це є вірним і потрібним. Твердження про те, що добро завжди має перемагати, але будь-яка перемога пов'язана з певним насильством, є вірним. Потрібно мати неабияку силу, щоб обрати вірний шлях. На мою думку, вислів «Добро завжди має перемагати – це ми знаємо з дитинства» є вірним, тому що...

ПОЯСНЕННЯ: Вірний уживається в значенні «відданий, надійний, незрадливий, стійкий у своїх почуттях і поглядах». В українській мові слово *вірний*(-а, -е, -і) і похідне *вірно* вживається у порівняно небагатьох словосполученнях («вірна дружина», «вірно кохати»).

РЕКОМЕНДУЄМО: належне рішення, адекватне рішення, правильне рішення, правильний шлях, правильне твердження, істинне твердження.

ВВАЖАТИ/УВАЖАТИ, РАХУВАТИ

НЕПРАВИЛЬНО: Я рахую, що добро не може перемогти зло, тому що, зважаючи на силу зла, їх сили нерівні. На жаль, це є майже неможливим, адже те, що одна людина сприймає як зло, інша може рахувати добром.

ПОЯСНЕННЯ: Рахувати має вживатися тільки в прямому значенні, а саме «називати числа в послідовному порядку; визначати кількість, суму»: *рахувати хвилини, дошкільнятко вже вміє рахувати, рахувати гроші*.

Уважати/вважати має значення «мати свою думку; давати якусь оцінку»: *^ Я вважаю, що так чинити не можна, Уважаю за потрібне вам нагадати*.

РЕКОМЕНДУЄМО: я вважаю, мені здається, переконаний, упевнений, можна *вважати добром*.

ВІДНОСИТИСЯ, СТАВИТИСЯ

НЕПРАВИЛЬНО: У цьому відношенні йому пощастило. Ми повинні частіше проводити такі заходи, тому що люди не завжди відносяться до оточуючого середовища з відповідальністю. Хіба погано, коли люди відносяться один до одного з повагою та співчуттям. Як зараз пам'ятаю такі слова: «відноситься до людей так, як ти хочеш, щоб відносилися до тебе».

ПОЯСНЕННЯ: ставитися – виявляти певне ставлення до кого-, чого-небудь, мати своє уявлення про когось, щось, оцінювати, виявляти своє почуття щодо когось, чогось, симпатію, антипатію. Уживання дієслів відноситися в цьому значенні мало властиве українській мові.

РЕКОМЕНДУЄМО: ставитися добре, з підозрою, як до друга, скептично, доброзичливо.

ВДАЧА, УДАЧА

НЕПРАВИЛЬНО: Так, я, звичайно, погоджуюся з тим, що добро завжди має перемагати і вдача повинна бути лише на боці чесності і справедливості.

ПОЯСНЕННЯ: чергування у/в в окремих випадках спричиняє зміну лексичного значення, що унеможливорює використання слів в однокових контекстах.

РЕКОМЕНДУЄМО: вдача – натура, норів, природа; характер; удача – успіх, фортуна; позитивний результат чого-небудь.

Д

ДАНИЙ – ЦЕЙ, ТАКИЙ

НЕПРАВИЛЬНО: Тож добро має перемагати з найменшими жертвами та втратами, але більш гуманними ніж на даний момент способами. На даний час наш світ і наше життя побудоване з багатьох взлетів і падінь. У даному випадку все змінилось. Дана ситуація визначила появу нового приладу.

ПОЯСНЕННЯ: даний – це дієприкметник, утворений від дієслова дати. Виникає запитання: хто той час дав? Хто дав ту роботу (доручення, завдання)? У зворотах у даний час, у даній справі, у даній роботі, якщо хоч трохи подумати, лексема даний не має сенсу. Чому не сказати без бюрократичних викрутасів нині, тепер (замість у даний час), у цій справі, у цьому творі? Замість на даному підприємстві – на цьому підприємстві, замість у даному разі” – у цьому разі. Дані, дано використовують доречно математики (дано: $x=50$, дані комп’ютера).

РЕКОМЕНДУЄМО: на цей момент, нині, на сьогодні; у цьому разі, у такому разі, у цьому приклад, ця ситуація.

ДОКЛАДАТИ ЗУСИЛЬ – ПРИКЛАДАТИ ЗУСИЛЛЯ

НЕПРАВИЛЬНО: Людям потрібно прикласти великі зусилля для того, щоб це зробити.

ПОЯСНЕННЯ: докладати — «зосередити, спрямувати, намагаючись зробити щось» уживається переносно, найчастіше — з абстрактними іменниками типу зусилля, знання, вміння і т. ін. Простудіювавши варіанти рукописів і копій, виправлених рукою Шевченка, Франко відзначив невтомну і довголітню працю, яку докладав Шевченко до шліфування своїх віршів. Помилка полягає в тому, що часом у такому разі замість докладати або паралельно з ним, коли йдеться про активну діяльність, переборення труднощів у її здійсненні, уживають слово **прикладати** (на жаль, більшість сучасних словників не вбачає тут ніяких значеннєвих відтінків). «Скільки хитрощів і вміння треба було мені прикласти, щоб зібрати їх усіх докупи!» (Ю. Яновський). У переносному значенні, коли йдеться про активну діяльність, переборення труднощів у її здійсненні, в літ. мові слово сила вживається в сполученні зі словом **докладати**.

РЕКОМЕНДУЄМО: докласти значних зусиль, докласти рук, прикласти до голови, прикласти фізичну силу.

ДРУГИЙ, ІНШИЙ

НЕПРАВИЛЬНО: З другого боку, без використання можливостей природи, людина не зможе жити.

ПОЯСНЕННЯ: Слово *другий* має числівникове значення й використовується лише як порядковий числівник. У конструкції з *№ боку* можна вжити лише в разі, якщо в контексті є ще й з *третього боку*.

РЕКОМЕНДУЄМО: З іншого боку, без використання можливостей природи, людина не зможе жити. АБО: З одного боку, так. З другого, - так. А з третього, - отак.

З

ЗДОБУВАТИ ОСВІТУ

НЕПРАВИЛЬНО: Хлопчина лише хотів отримати добру освіту і повернутися назад до села...

ПОЯСНЕННЯ: освіченість є результатом тривалого навчання особистості, а тому освіту не отримують, а здобувають.

РЕКОМЕНДУЄМО: не отримати (одержати) освіту, досвід, виправдання, перемогу, незалежність, а здобути освіту, вибороти перемогу, вибороти незалежність, набути досвіду, дістати (знайти) виправдання.

ЗУСТРІЧАТИСЯ, ТРАПЛЯТИСЯ

НЕПРАВИЛЬНО: Майже на кожному шляху нам зустрічаються перешкоди, які намагаються зламати нас. Бо не дивлячись на перешкоди та несправедливість, які зустрічаються йому на шляху, він все одно зміг врятуватися та жити щасливо.

ПОЯСНЕННЯ: зустрічатися док. і. з ким, кому і без додатка. Зближатися, сходитися один з одним, рухаючись навпроти. По вулиці йшли школярі з сірими полотняними торбинками через плече. Як зустрічалися [з Давидом], зминали і, спинившись, задирали голови у великих, аж на вуха, шапках. Траплятисянедок., трапитися, док. відбуватися, діятися, ставатися. В житті людини можуть траплятися такі випадки, що без болю їх згадувати не можна.

РЕКОМЕНДУЄМО: трапляються перешкоди, трапляються на шляху негаразди, у творі є герої, у житті зустрічаються люди, друзі.

Н

НАВКОЛИШНЄ – ДОВКОЛИШНЄ

НЕПРАВИЛЬНО: Ми повинні частіше проводити такі заходи, тому що люди не завжди відносяться до оточуючого середовища з відповідальністю.

Письменники сміливо показують свою любов до оточуючого середовища, і поважають те, що

створив Бог.

ПОЯСНЕННЯ: росіянізм *окружающая среда* – оточуюче середовище.

РЕКОМЕНДУЄМО: довкілля, світ, який навколо, навколишній світ; оточення, інші, ближні, близькі, ті, хто поряд (про людей).

П

ПІДБИВАТИ – ПІДВОДИТИ ПІДСУМОК

НЕПРАВИЛЬНО: Підводячи підсумок, хочеться зауважити, що ми б не пізнали добра, якби не існувало зла.

ПОЯСНЕННЯ: уживання слова в невластивому значенні.

РЕКОМЕНДУЄМО: підбиваючи підсумок, узагальнюючи, висновуючи, роблячи висновок.

ПРИВОДИТИ, ПРИЗВОДИТИ

НЕПРАВИЛЬНО: Непорозуміння з людьми різних національностей приводить до світових конфліктів. Тривала плідна робота призвела до того, що науковець створив цілу теорію.

ПОЯСНЕННЯ: Слово **приводити** вживаємо в його безпосередньому значенні: допомагати чи примушувати йти за собою (приводити до хати), спонукати прийти куди-небудь (жадоба знань привела до школи), доводити до якогось стану (приводити в належний вигляд), або в значенні переносному — породити: *Нащо нас мати привела? Чи для добра? Чи то для зла?* (Т. Шевченко). Використовується воно і в таких висловах, як *привести до пам'яті, привести в рух, привести до рівноваги* тощо.

Коли ж ідеться про щось таке, що спричиняє певний негативний наслідок (наслідки), тоді послуговуємося дієсловом **призводити**: *Призвели до біди та й поховались*.

РЕКОМЕНДУЄМО: приводить до позитивних результатів, призводить до негативних наслідків.

ПРИВЕСТИ – НАВЕСТИ ПРИКЛАД

НЕПРАВИЛЬНО: Хочу привести приклад з власного життя.

ПОЯСНЕННЯ: *привести, приводити* 1. Супроводжуючи, вказуючи шлях і т. ін., допомагати або примушувати йти із собою куди-небудь. 2. Користуючись системою управління, доставляти куди-небудь (машину, судно і т. ін.) тощо.

РЕКОМЕНДУЄМО: навести приклад, подати приклад, запропонувати приклад.

Р

РЕЗУЛЬТАТ – НАСЛІДОК – ПІДСУМОК

НЕПРАВИЛЬНО: Саме тому Хвильовий прирік героя на постійні страждання, результатом яких

стає вбивство матері «Я» та одвічна роздвоєність душі.

ПОЯСНЕННЯ: у словниках часто подаються через тавтологію: *наслідок* – те, що виходить, впливає з чого-небудь; *результат*; *результат* – остаточний, кінцевий підсумок якого-небудь заняття, діяльності, розвитку і т. ін.; *наслідок* якої-небудь дії, якогось явища і т.ін.; *підсумок* – результат якої-небудь діяльності, занять і т. ін.

РЕКОМЕНДУЄМО: *результат* – завершення цілеспрямованої діяльності, вольової дії (*позитивний результат, результатом роботи колективу стало..., результат діяльності*); *наслідок* – завершення, настання якого відбувається поза активною волею діяча (*негативні наслідки; наслідки повені, урагану, поразки, невпевненості*).

УВАГА! Унаслідок і в результаті зберігають подібні значення: *Унаслідок повені зруйновані мости. У результаті (результатом) пошукової діяльності була знайдена відповідь.*

РОЗПОВСЮДЖУВАТИ

НЕПРАВИЛЬНО: *Таке захворювання розповсюджується* дуже швидко.*

ПОЯСНЕННЯ: Дієслово *розповсюджуватися* вживається у невластивому йому значенні, оскільки, згідно з лексичною нормою, воно доцільне лише тоді, коли йдеться про передачу, продаж чого-небудь багатьом людям для ознайомлення. Семантично точною для контексту є лексема *поширювати*, що означає «збільшувати сферу впливу, робити приступним, відомим для багатьох». Поява такої лексичної помилки прогнозується впливом російської мови, де для відтворення семантики українських слів функціонує одна багатозначна лексема «*распространять*». Слід зауважити, що у лексикографічних працях *словапоширювати* і *розповсюджувати* досі кваліфікувалися як взаємозамінні синоніми, проте динаміка норм вимагає критичного оцінювання багатьох словникових статей, зокрема і тих, що трактують названі лексеми).

РЕКОМЕНДУЄМО: *поширювати.*

С

СТОРОНА – БІК

НЕПРАВИЛЬНО: *На мою думку, людина має в собі дві сторони. Одна сторона показує їй найпрекрасніші події в житті, а інша – погані. Сам фашизм уже вважається проявом зла, але є й інша сторона медалі.*

ПОЯСНЕННЯ: *бік* уживають тоді, коли говорять про правий чи лівий бік, указуючи на якусь частину тіла від плеча до стегна, а також в усталених словосполученнях: *з одного, з другого боку; лицьовий, зворотний, тіньовий, позитивний бік; бути на чийомусь боці; погляд збоку; з усіх боків; привернутина свій бік; схилитися на бік кого (чого); сторона* – синонімічне до іменників *край, вітчизна, батьківщина* (в художньому стилі). В офіційних паперах, юридичних документах уживають у складі термінів на зразок: *винна, позовна, потерпіла сторона, високі договірні сторони, сторони трикутника*. Отже, правильно буде: *відійди вбік, а не в сторону, по обидва боки, а не по обидві сторони*. Ненормативним є слововживання *сторона* в значенні «*погляд,розуміння*». Отже, не з *фінансової сторони, а з фінансового погляду*.

РЕКОМЕНДУЄМО: з одного, з другого боку; лицьовий, зворотний, тіньовий, позитивний бік; бути на чийомусь боці; погляд збоку; з усіх боків; повернутина свій бік; схилитися на бік кого (чого); винна, позовна, потерпіла сторона, високі договірні сторони, сторони трикутника.